

OVERWEGING: **BOVEN VERWACHTING**

EERSTE ZONDAG VAN DE ADVENT

DATUM : 1 december 2019

VOORGANGER: Jan Groot

EERSTE LEZING : Genesis 18, 1-15

EVANGELIE: Mattheus 24, 37-39.42-44

Overweging

Heb je die prachtige voorkant van het boekje gezien?

Wat een mooie boom, en dan die wortels, zoals die open liggen, als haast een spiegelbeeld van de takken. Wat een bijzonder beeld: leven en toekomst, ieder jaar maar weer, dankzij diepe, sterke wortels. En ook: stevigheid, stáán, dankzij een diep wortelstelsel.

Die boom is treffend beeld voor de Advent, zoals wij haar hier dit jaar willen vieren.

De nieuwe evangelist van het jaar begint met de woorden:

'overzicht van de afstamming van Jezus Messias, zoon van David, zoon van Abraham'.

Jezus staat op de schouders van twee reuzen, en ook van nog een hele reeks andere mensen, mannen en ook vrouwen. Ze staan vermeld in de stamboom waarmee Mattheus vervolgens verdergaat. Hij zet ons zo op het spoor van Jezus' geestelijke oorsprong, zijn wortels, zijn roots, te beginnen met Abraham.

Wij zeggen: 'aan de vruchten ken je de boom'. Bij Mattheus is het: aan de wortels ken je de persoon van Jezus!

Onder de geheimzinnige titel 'Kinderen van de toekomst' zoeken we in deze Advent wát deze bijzondere oorsprong, ons te zeggen kan hebben als Jezus' volgelingen van vandaag.

Het woord Advent betekent letterlijk 'toe-komst'.

Ik zou bij jullie hier willen rondvragen: 'waar moet U, waar moet jij aan denken als je het woord 'toekomst' hoort?' Misschien komt de klimaatcrisis bij je naar boven, de grote zorgen om onze planeet, moeder aarde. Misschien moet je eraan denken hoe het met de kerken verder zal gaan, ook aan hoe hier op den duur verder moet, met onze geloofsgemeenschap. Misschien komen er andere dingen naar boven.

En dichtbij huis kan 'toekomst' van allerlei oproepen: blijdschap om iets dat veelbelovend is, misschien wel letterlijk een kind op komst, of pensioen in zicht, een verhuizing, een nieuwe baan voor iemand, of juist het verdriet om iets dat een grote zorg is, qua gezondheid of wat dan ook.

Misschien kun je in dit stuk van je leven niets met het woord 'toekomst' beginnen, omdat je puur aan het 'overleven' bent en daar je handen vol aan hebt.

De persoonlijke verhalen van heel deze kring, met alle kleuren die ze hebben, ze doen ertoe als we hier 'Advent', de toe-komst van de Messias Jezus vieren!

Ik wil met jullie nagaan wat deze eerste zondag ons meegeeft als het om 'toekomst' gaat. Het eerste begin van Jezus ligt volgens Mattheus bij Abraham en Sara, in het boek Genesis. Vanaf de eerste verhalen krijgen zij daar tweevoudig toekomst beloofd: een goed, wijd land om in thuis te zijn, én kinderen, zij zullen zelfs een ontelbaar groot volk worden. Maar beide beloftes blijven wordt hoofdstukken lang on vervuld. Sara en Abraham worden ondertussen het wachten moe, en een kind? Daar is het menselijkerwijs te laat voor geworden. Zó treffen we ze aan, vandaag, als in het verhaal God zijn opwachting bij hen maakt. De Eeuwige en zijn twee metgezellen worden met open armen ontvangen, alles wordt voor hen uit de kast gehaald, en op het eind van het onthaal volgt er een grote belofte: volgend jaar hebben jullie een zoon! Ik? Wij? Een zoon?, denkt Sara. Laat me niet lachen! Het is boven alle verwachting, het is ongehoord en onmogelijk, maar, zegt het bezoek, niet *godson*mogelijk. De belofte staat: volgende jaar een zoon! En daar moeten Sara en Abraham het mee doen.

Dat is ook voor ons de uitdaging op deze eerste Adventszondag. Ga dat wat qua toekomst somber, onmogelijk lijkt, ga dat met kracht, met vertrouwen tegemoet. Tóch. Geloof kan bergen verzetten, boven onze verwachtingen uit, voorbij aan onze vaak smalle dromen. De Advent wil onze ziel daarop richten, daarnaar optillen, naartoe keren: naar wat God aan hoop laat groeien, tegen alles in, in de persoon van Jezus, die verre, wáre zoon van Sara en Abraham.

Het gaat in de Advent om vernieuwing van ons geloof, om nieuw vertrouwen, om een nieuwe hoop die gaandeweg geboren kan gaan worden, en handen en voeten krijgt, vlees en bloed wordt.

En het evangelie van vandaag zet ons daartoe waakzaam op wacht.

Het is stevige, harde taal die we daar hoorden. Weet je nog, zegt Jezus, dat met Noach en de grote watervloed? Hij verwijst naar het grote verhaal uit het boek Genesis toen de wereld en het leven koppie onder gingen, bijna wég de hele schepping. Er was één rechtvaardige, die met de zijnen wist wat hem te doen stond: een ark bouwen! Noach had het scherp gezien en begrepen.

Zó, zegt Jezus, met die geesteshouding van waakzame rechtvaardigheid, is er redding en toekomst mogelijk, hoe *on*mogelijk dat ook kan lijken.

Er wordt ons deze eerste zondag van de Advent niet méér gegeven (maar ook niet minder!) dan een belofte (én de uitdaging die te vertrouwen), plus een appèl, een echte wake-up call om de ogen van ons hart wijd open te zetten, op waakzaamheid voor de tekenen van de tijd, en voor de tekens in ons eigen leven.

Vorige week bij het jubileumconcert van het Aquino-koor is er een klein, bijzonder lied bij psalm 1 gezongen, dat voor mij de verkondiging van deze zondag scherp samenvat.

*'Staan in winterlicht twee bomen
stram gelaten kaal wanhopig.
Horen zij de storm aankomen
sluit de een zijn oren, ogen,*

*wordt een zwaluw in zijn dromen –
Grijpt de ander met zijn wortels
in nog onderaardser donker
naar nog dieper waterstromen' (Huub Oosterhuis)*

Het zet twee bomen naast elkaar, en daarmee twee soorten mensen, twee manieren van leven en geloven, van doen. Wat doe ik als er storm op til is? Soms doe ik mijzelf op slot, oren en ogen dicht, 'ik wou dat ik een zwaluw was', dromen van de zomer. We kunnen dan (even of lange tijd) gewoon niet anders. De tijdgenoten van Noach 'gingen door met eten en drinken', 'na ons de zondvloed'. Maar soms is er diep van binnen een andere beweging: we zetten ons schrap, willen diep gaan, zelfs in het aardedonker, om water voor onze wortels!

Weer is er, lieve mensen, dat sprekende beeld van de boom en de wortels! Wat zou het mooi en kostbaar zijn als de Advent dát - ook maar een beetje – in ons kan losmaken: die tweede manier: zoeken, hopen en verlangen. Ik wens ons toe dat we ons deze weken oefenen in het reiken naar de diepte, naar het levende water, dat ons gegeven wordt in wie wij verwachten: Jezus Messias!